

איסורין מבטלים זה את זה.

המחלוקת האם איסורים מבטלים זא"ז.

א. כאשר האיסור מצטרף להיתר לבטל איסור אחר במאתים. [נ"מ להתיר בפועל את שני האיסורים].

המשנה בערלה ב,ג ומחלוקת הרמב"ם והרא"ש בפי' המשנה.

ב. כאשר כל התערובת היא איסורים. [נ"מ לענין מלקות, אבל לאכלם ודאי אסור].

מחלוקת האמוראים בזבחים עח. - עט. ורמב"ם פסולי המוקדשין (יח כ) לעומת טור יו"ד סוף סי' צח.

ג. במקרה זה, האם איסור האכילה הוא מה"ת או מדרבנן.

בית יוסף סו"ס צח וחור"ד שם.

1. משנה ערלה ב,ג.

ערלה או סאה ועוד של כלאי הכרם זו היא שהערלה מעלה את הכלאים והכלאים את הערלה והערלה את הערלה:

הערלה מעלה את הכלאים והכלאים את הערלה והערלה את הערלה כיצד סאה ערלה שנפלה למאתים ואחר כך נפלה סאה ועוד

2. רמב"ם בפירוש המשנה

בירושלמי אין כאן מאתים אלא מאה ותשעה ותשעים. כלומר לולי הסאה של ערלה שצירפנוה ואמרנו שהיא מעלה לכלאי הכרם לא היה אפשר שתעלה סאה ועוד של כלאי הכרם במאתים של חולין, לפי שכשתחלקם הרי הוא חלק ממאה ותשעים ותשעה, ואנחנו צריכים שיהא חלק במאתים, וכיון שצירפנו סאה של ערלה נשלם החשבון ועלתה סאה ועוד של כלאי הכרם כמו שביארנו. ועל דרך זו עצמו יהיו כלאי הכרם מעלין את הערלה והערלה את הערלה כמו שביארנו בהלכה שלפני זו.

אם נפלה סאה ערלה למאתים חולין שנעשה הכל מאתים ואחד, ואחר כך נפל למאתים ואחד אלו סאה ועוד של כלאי הכרם, שיהא יחס הסאה ועוד של כלאי הכרם לגבי המאתים ואחד חלק ממאתים, כגון שהיו כלאי הכרם סאה וחלק ממאתים מסאה. הרי כלאי הכרם עולים באחד ומאתים לפי שאנחנו מצרפים סאה של ערלה, והרי כלאי הכרם חלק ממאתים מן המאתים סאין והסאה של ערלה. ואלו לא היתה נחשבת סאה של ערלה כי אז היתה סאה ועוד של כלאי הכרם חלק ממאה ותשעים ותשעה ממאתים סאה של חולין וזה הוא ענין אמרם

3. רמב"ם מאכלות אסורות טז,יט

וכן הערלה מעלה את כלאי הכרם, וכלאי הכרם את הערלה, וכלאי הכרם את כלאי הכרם, והערלה את הערלה, כיצד מאתים סאה של ערלה או של כלאי הכרם שנפלו

4. רא"ש כלל כ', ב

ושאמרו לך, שאני מתיר כ"ט זיתים של היתר שנפל בו זית של חלב, ובקדירה אחרת היו בו ל' של היתר ונפל לתוכה זית של דם, ונתערבו יחד אלו שני תערובות. ודאי אני מתירן; אעפ"י שכל תערובות היה לבדו אסור, הותר כשנתערבו יחד בשוגג; אי בעית אימא סברא, אי בעית אימא מתניתין.

אי בעית אימא סברא: דכל אסור בטל כשאינו יכול לתת טעם בהיתר, וטעם דם וחלב אינו שוה, הרי שנתבטל טעם החלב בששים וטעם הדם בס' = בששים = דמה לי איסור המבטל איסור ומה לי היתר המבטל איסור, רק שיתבטל טעם האיסור ולא יהא עוד לו ליתן טעם בהיתר. ודכוותיה אמרינן בזבחים, פרק התערובות (עח): אמר ר"ל: הפגול והטמא והנותר שבללן זה בזה ואכלן, פטור; אי אפשר שלא ירבה מין על חבירו ויבטלנו. ש"מ תלת: ש"מ: איסורין מבטלין זה את זה. והשתא, אפילו דבר שבטל ברוב,

5. ברטנורא שם.

שנפלה למאתים - לאו למאתים דוקא דאילו מאתים ממש לא בעי צירוף. וכשנפלה סאה ערלה לתוך קצ"ט של היתר נאסרו וכשחזר ונפל שם סאה ועוד של כלאים מצטרפים עם הקצ"ט לבטל הערלה. וכן הערלה מצטרפת עם הקצ"ט לבטל סאה ועוד של כלאי הכרם. והיינו כרבי יהושע דאית ליה דערלה בטלה במאתים ועוד כמו תרומה במאה ועוד, הלכך

לארבעים אלף חולין, ואחר כך נפל לכל מאתים סאה וסאה של ערלה או של כלאי הכרם הכל מותר, שכיון שבטל האיסור שנפל תחלה נעשה הכל כחולין המותרין.

איסור מבטל איסור, כל שכן דבר שאוסר בנתינת טעם, שהאיסור מבטלו כמו ההיתר. ואי בעית אימא מתניתין: דתנן בפ' שני דערלה: הערלה מעלה את הכלאים והכלאים את הערלה והערלה את הערלה. כיצד: סאה של ערלה שנפלה למאתים, ואחר כך נפלה סאה ועוד של ערלה, או של כלאי הכרם, זו היא שהערלה מעלה את הכלאים והכלאים את הערלה והערלה את הערלה. וקאמר עלה בירושלמי: לאו דוקא מאתים, אלא מאה ותשעים ותשע; דאילו מאתים ממש, כבר נתבטלה הסאה שנפלה למאתים ולא בעי תו צירוף. אבל כשנפלה לקצ"ט, נאסר הכל, וכשנפלה עוד סאה ועוד של איסור, מצטרף איסור האחרון עם היתר הראשון והותר הכל; וכל שכן דבר שמתבטל בנתינת טעם, כדפרשינן לעיל. ואתה שלום וכל אשר לך שלום, כנפש אשר בה"ר יחיאל ז"ל.

סאה של כלאים בטלה בקצ"ט ומשהו והעוד בטל בסאה חסר משהו. וכן נמי אם נפל שם סאה ועוד של נטע רבעי, מצטרפין עם הקצ"ט לבטל את הסאה של ערלה שנפלה, ואסרה הכל, וכן סאה של ערלה מצטרפת עם הקצ"ט של היתר לבטל סאה ועוד של נטע רבעי שנפלו באחרונה:

6. גמ' זבחים עח, א - עט, א

אמר ר"ל הפיגול והנותר והטמא שבללן זה בזה ואכלן פטור א"א שלא ירבה מין על חבירו ויבטלנו שמע מינה תלת ש"מ איסורין מבטלין זה את זה וש"מ נותן טעם ברוב לאו דאורייתא וש"מ התראת ספק לא שמה התראה.

7. רמב"ם פסולי המוקדשין יח, ב

הפגול והנותר והטמא שבללן זה בזה ואכלן חייב, אף על פי שריבה מין על חבירו אינו מבטלו שאין האיסורין מבטלין זה את זה.

10. טור י"ד סוף סי' צח

וכן ג' מיני איסורין של יבש שנתערבו זה בזה כזית מכל א' כל שני מינים רבים על הג' ומבטלין אותן ופטורים על שלשתן:

11. בית יוסף שם

ומ"ש וכן שלשה מיני איסורין של יבש שנתערבו זה בזה וכו'. היינו ההוא דהפיגול והנותר והטמא שבללן זה בזה ואכלן פטור. והא ודאי פשיטא דאיסורים באכילה הם ולא

12. חוות דעת חידושים סימן צח ס"ק ח

[ח] במינו ובשאינו מינו. ונשפך אחר שנצטנן, דאלו קודם הרי נאסר אח"כ כשנעשה פחות מששים. והש"ך [ס"ק ח] אוסר את אינו מינו, והט"ז [ס"ק ה] מתיר כהמחבר, וכן עיקר. ואם נפל לאינו מינו תחלה ונשפך ואח"כ

איסורין מבטלים זה את זה בנתינת טעם

א. שו"ת הרא"ש כ, ב. [התיר, לשיטתו שאיסורים מבטלים זה את זה].

ב. שו"ע צ"ח ט. [פסק כהרא"ש, ולא הביא דעת הרמב"ם הסובר שאין איסורים מבטלים זה את זה].

ג. דגול מרבבה (שם) פמ"ג (פתיחה להלכות תערובות) וחזו"א (כה ז) כתבו שבזה גם הרמב"ם מודה.

ובדף עט

ופליגא דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר כשם שאין מצות מבטלות זו את זו כך אין איסורין מבטלין זו את זו.

בא ר' שמעון בן לקיש אלא לפטרן ממלקות. ואם כן לא היה צריך רבינו לכתוב דין זה דהא לא נפקא לן מיניה מיד.

נתערב שם עוד חתיכה, אסור הרוטב, כיון שכבר נאסר, ואפשר לסוחטו מדאורייתא. אבל אם ניתוסף עוד רוטב עד ששים אחר שנשפך, מותר, דחתיכה נעשית נבילה בשאר איסורין דרבנן:

1. שו"ת הרא"ש כ,ב

ושאמרו לך, שאני מתיר כ"ט זיתים של היתר שנפל בו זית של חלב, ובקדירה אחרת היו בו ל' של היתר ונפל לתוכה זית של דם, ונתערבו יחד אלו שני תערובות. ודאי אני מתירן; אעפ"י שכל תערובות היה לבדו אסור, הותר כשנתערבו יחד בשוגג; אי בעית אימא סברא, אי בעית אימא מתניתין. אי בעית אימא סברא: דכל אסור בטל כשאינו יכול לתת טעם בהיתר, וטעם דם וחלב אינו שוה, הרי שנתבטל טעם החלב בששים וטעם הדם בס' = בששים. דמה לי איסור המבטל איסור ומה לי היתר המבטל איסור, רק שיתבטל טעם האיסור ולא יהא עוד לו ליתן טעם בהיתר. ודכוותיה אמרינן בזבחים, פרק התערובות (עח): אמר ר"ל: הפגול והטמא והנותר שבללן זה בזה ואכלן, פטור; אי אפשר שלא ירבה מין על חברו ויבטלנו. ש"מ תלת: ש"מ: איסורין מבטלין זה את זה. והשתא, אפילו דבר שבטל ברוב, איסור

מבטל איסור, כל שכן דבר שאוסר בנתינת טעם, שהאיסור מבטלו כמו ההיתר. ואי בעית אימא מתניתין: דתנן בפ' שני דערלה: הערלה מעלה את הכלאים והכלאים את הערלה והערלה את הערלה. כיצד: סאה של ערלה שנפלה למאתים, ואחר כך נפלה סאה ועוד של ערלה, או של כלאי הכרם, זו היא שהערלה מעלה את הכלאים והכלאים את הערלה והערלה את הערלה. וקאמר עלה בירושלמי: לאו דוקא מאתים, אלא מאה ותשעים ותשע; דאילו מאתים ממש, כבר נתבטלה הסאה שנפלה למאתים ולא בעי תו צירוף. אבל כשנפלה לקצ"ט, נאסר הכל, וכשנפלה עוד סאה ועוד של איסור, מצטרף איסור האחרון עם היתר הראשון והותר הכל; וכל שכן דבר שמתבטל בנתינת טעם, כדפרשינן לעיל. ואתה שלום וכל אשר לך שלום, כנפש אשר בה"ר יחיאל ז"ל.

2. שו"ע י"ד צח,ט

קדירה שיש בה נ"ט זיתים היתר, ונפלו בה שני זיתים, אחד של דם ואחד של חלב, כל אחד מצטרף עם הנ"ט של היתר לבטל חברו. וכן כ"ט זיתים של היתר שנפל בהם כזית חלב, ובקדירה אחרת היו שלשים של

היתר ונפל לתוכו כזית של דם, ונתערבו בשוגג, מותר. (רמ"א: וכ"ש בב' זיתים, אחד של גבינה ואחד של בשר, דכל אחד מבטל חברו) (בארוך כלל כ"ד).

3. פרי מגדים פתיחה להלכות תערובות

וזה אפילו למאן דאמר איסורים אין מבטלין זה את זה מ"מ ליכא טעמא.

4. חזון איש כה,ז

מצורף צילום.

טעם שונה באיסורים זהים

- א. בשני איסורים שוים בעלי טעם שונה [לדוגמא: תפוז של ערלה ותפוח של ערלה]. נחלקו האחרונים אם מבטלים זה את זה. חזו"א י"ד כה, ז. התיר לעומת תבואות שור [הובא ברעק"א על השו"ע] חו"ד ופמ"ג.
- ב. הוכחתו של הפמ"ג מדברי האיסור והיתר הארוך שהובאו בדרכי משה (צ"ח ס"ק י) ודחייתה חזו"א.
- ג. לגבי איסור דרבנן, נחלקו התבואות שור והפמ"ג.

1. חזו"א י"ד כה, ז.

מצורף צילום.

2. רעק"א גליון שו"ע

עוד כתב שם [התבואות שור] דאף באין טעמן שוים מ"מ בעי' דוקא ב' איסורים אבל איסור א' חלוקים בטעם אין מבטלין זא"ז.

3. פמ"ג שער התערובות ח"ה

ואני תמה... הרי כתב שם אר"ה זית בשר וזית גבינה לחמשים ותשעה של היתר אף דמצטרפין למלקות וחשובין כמין אחד, מ"מ הואיל ולא נאסרו מקודם לא נאסרו עכ"ל. והד"מ בסי' צ"ח אות י"ד הסכים עמו בזה יע"ש. וביאור דבריו דבב"ח הבשר והחלב הכל שם איסור אחד הוא, דהא חצי זית בשר וחצי זית חלב חייב מלקות, הלכך אם נאסרו מקודם ואח"כ נפלו לחמשים ותשעה אף דטעמא ליכא מ"מ שם איסור אחד הוא, אלא מאחר שלא נאסרו תחלה שוב אין בהם כח לאסור, דליכא טעמא כלל ולא בא לכלל איסור כלל. והשתא הדברים ק"ו אם בב"ח

שנאסרו מצטרפין אף שאין טעמן שוין כל שכן נבילה ונבילה אף שאין טעמן שוין ומ"ש מקודם לאו אחד היינו פיגול ונותר כמ"ש הר"מ (פ"ד ממ"א הלכה י"ז) [פי"ח מהל' פסולי המוקדשין הל' י' י"א] מכל שבקודש פסול, אף דלאו אחד מ"מ חלוקין בשמן, רצונו לומר זה פיגול וזה נותר וכל שחלוקין בטעמן אין מצטרפין. הא מלאו אחד ממש וחד שמא נבילה אף דחלוקין בטעמן, מדרבנן עכ"פ איסורא איכא, כמו בב"ח שנאסר מקודם. ומודינא דמן התורה מותר דליכא טעמא וכאמור:

4. חוות דעת חידושים סימן צח ס"ק ח-ט

[ח] במינו ובשאינו מינו. ונשפך אחר שנצטנן, דאלו קודם הרי נאסר אח"כ כשנעשה פחות מששים. והש"ך [ס"ק ח] אוסר את אינו מינו, והט"ז [ס"ק ה] מתיר כהמחבר, וכן עיקר.

ואם נפל לאינו מינו תחלה ונשפך ואח"כ נתערב שם עוד חתיכה, אסור הרוטב, כיון שכבר נאסר, ואפשר לסוחטו מדאורייתא. אבל אם ניתוסף עוד רוטב עד ששים אחר

שנשפך, מותר, דחתיכה נעשית נבילה בשאר איסורין דרבנן:
[ט] אסור. דספק מחמת חסרון ידיעה לא נחשב לספק. ודוקא כשהספק רק ליחידים,

5. דרכי משה צ"ח ס"ק י

(י) ובארוך כלל כ"ד (דין י) שהוא הדין כזית גבינה וכזית בשר שנפלו לחמשים ותשעה זיתים ירק דכל אחד מבטל חבירו הואיל ולא

אבל כשהספק כולל לכל הדור, נחשב ספק. רק במקום דאיכא תקנה, כגון גבי כחל שיש תקנה לשער נגד כולו וכדומה, משוינן תקנה לשער נגד כולו, ט"ז [ס"ק ו]:

נתערבו עד שנפלו לקדרה אפילו נטל אחר כך איסור אחד משם שרי הואיל וכבר נתבטלו שניהם עכ"ל.

6. פרי מגדים יורה דעה פתיחות שער התערובות

ולענין מין במינו וב' זיתי איסור שווין בטעמן וחלוקין באיסורן, דכתב התב"ש בסימן ל"ג אות ה' דכיון דאין טעם נרגש וחלוקין באיסורן לא גזרו מדבריהם. אף שהב"י בסי' צ"ח מביא מאן דפליג, העיקר כמו שכתבתי עכ"ל. הנה המאן דפליג יראה

דהיינו מ"ש הב"י שם בשם הרשב"א וראב"ד עיין היטיב. אמנם וודאי יראה דהכי דינא, כיון דמינו גזרו אטו אינו מינו ויתן טעם, א"כ כיון דטעמן שוין ובאינו מינו איכא איסור תורה וודאי גזרינן, ולא מהני שהן חלוקין באיסורן.

טעם זהה ואיסור שונה

חוות דעת ביאורים סימן צח ס"ק ח

(ח) שני זיתים. נראה דאפילו אם כזית בשר נעשה נבילה מטעם חלב, אין צריך ששים רק נגד כזית אחד, דאין הנאסר חמור מהאוסר, וחשבינן להחתיכה הבלוע מחלב ככולו חלב, וחתיכה הבלוע מדם ככולו דם, ומבטלין זה את זה, שלא גרע הטעם של היתר שיש בחתיכת בשר מאילו היה כל הטעם טעם של חלב, כמו שכתבו התוספות חולין דף ק"ח [ע"ב] ד"ה (גדי) [אמאי], וכמו מלח הבלוע מדם בסימן ק"ה סעיף י"ד, כן נראה לי פשוט. והנה, לענין יבש ביבש להיות איסורין מבטלין זה את זה, עיין כרתי ופלתי [ס"ק יב] שהקשה דהאיך משכחת לה שיתבטל איסור באיסור, הא מכל מקום איסורא איכא. ונראה לפרש בפשיטות, כגון שנתערב איסור ערלה ואיסור כלאי הכרם עם עוד חתיכה

אחת היתר, דפרח שם ערלה שנתבטל בהשנים שאינן ערלה, וכן איסור כלאי הכרם פרח שנתבטל בהשנים שאינן כלאי הכרם, כמו שהקשו התוספות בזבחים ע"ח [ע"א] בד"ה הפיגול וז"ל, למה לי שלא ירבה מין אחד על חבירו, הא ודאי יש כאן שנים המבטלין את השלישי, ואכולהו ליפטר דכל אחד הוי בטל ומבטל, עכ"ל, וכיון דאיסור מלקות נתבטל, הכי נמי כל האיסור נתבטל, דמלקות ואיסור מחד קרא נפק[א]. והא דמבואר פרק ב' דערלה [משנה י] דשלשה שמות מצטרפין, ופירשו התוספות בעבודה זרה דף ס"ו [ע"א ד"ה תבלין] (השני) דהיינו שלשה איסורים, לא קשה, דהא מוקי לה התם בעבודה זרה הך מתניתין כרבי מאיר דכיל כל איסורין בחד קרא, והוי הכל כאיסור אחד, ומשום הכי סבירא ליה התם

דכל איסורים מצטרפין, אבל לרבנן דפליגי ארבי מאיר התם, באמת לא מצטרפי ומבטלין זה את זה. אמנם מדרבנן ודאי דאסור, דהא אפילו בנתערב ברוב היתר קיימא לן בסימן ק"ט [סעיף א] דאסור לאכול שלשתן יחד, רק בזה אחר זה, ומטעם שכתב הש"ך שם ס"ק ז' דכל אחד שאוכל אני אומר זהו של היתר וכו'. וא"כ באיסורים שנתערבו, דלא שייך זה, אסור. אבל מדאורייתא דמותר לאכול אפילו שלשתן יחד, דהא אפילו בבלול מותר לאכול מדאורייתא אף דבלול הוי כאוכל שלשתן יחד, אף באיסורין מותר. אכן הרמב"ם פרק י"ח מהלכות פסולי המוקדשין [הלכה כ] פסק דאיסורין אין מבטלין זה את זה, וכבר תמה על זה בתשובת שער אפרים [סימן נד]. והכרתי ופלתי [שם] מתרץ, דהרמב"ם דפסק דחייב גבי פיגול ונותר וטמא הוא מטעם דקיימא לן [סנהדרין טז, ד] התראת ספק שמיה התראה. וליתא, דהרמב"ם כתב בהדיא הטעם משום שאין מבטלין זה את זה, ולפי טעם זה לוקה שלש, ואלו מטעם התראת ספק אינו לוקה רק אחת. גם תירוצ' השני שכתב הכרתי ופלתי דחייב מטעם דרואין מין במינו כאילו אינו מינו וחייב משום טעם, ג"כ ליתא, דא"כ היה לו לומר רבותא גדולה מזו דאפילו נתערב ברוב היתר דלוקה בקדשים משום רואין, מה שאין כן בחולין, כמו שכתבו התוספות [זבחים] שם [ע"ו] (עט ע"א דבור ראשון), ולמה נקט מילתיה באיסורין וכתב הטעם משום דאין איסורין מבטלין זה את זה. אלא ודאי דהטור [עמוד רנד] חולק עם הרמב"ם בהא דאיסורין אין מבטלין זה את זה. אי נמי, הטור מיירי במקום דאוסר משום טעם ואיכא רוב היתר בלא האיסור, דבהא כולי עלמא מודים דמבטלין זה את זה, דהא אם יטעמנו קפילא יאמר דלית ביה טעם, לכן ביבש ביבש יש לפסוק כהרמב"ם דאיסורין אין מבטלין זה את זה. ובענין שני איסורין

משם אחד ואין טעמן שוה שכתב האיסור והיתר הארוך שמצטרפין ואין מבטלין זה את זה, ע"ש בכלל כ"ד [דין י], וכתבתי לעיל בסימן צ"ב [ביאורים ס"ק טו] דהאיסור והיתר הארוך לשיטתו [כלל כג דין א] דסבירא ליה דבאיסור בעין בעינן ששים אף דטעמו קפילא ולית ביה טעם. אבל להמחבר דכתב [סעיף א] דאפילו בנתערב בגוף האיסור מהני טעימה אף דליכא ששים, אף שני איסורין משם אחד מבטלין זה את זה, דהא אם יטעמנו קפילא ודאי דיאמר דלית ביה טעם, ע"ש. אם כן לדין שכתבתי לעיל בס"ק ב' דבנתערב גוף האיסור מחמרינן דבעינן ששים אף דודאי ליכא טעם, א"כ אף שני איסורין משם אחד מצטרפין, כהאיסור והיתר הארוך הנ"ל. וכן כשנפל שני זיתים שאין טעמן שוה שנעשו נבילה מאיסור אחד, מצטרפין לאיסור ואין מבטלין זה את זה [ו] לפי הך טעמא דהוי כשם אחד של איסור. וראיה לזה מדברי התוספות חולין [צ"ח] [צו ע"ב] ד"ה [עד שמגיע לגיד] [אם יש בה בנותן טעם], שכתבו דבעינן ששים נגד הקליפה הסמוך לגיד, שנעשה נבילה בשעת מליחה, ע"ש. ואף דגיד ובשר אין טעמן שוה, דהא מבואר ברש"י שם [ד"ה כבשר בלפת] דמדאורייתא בעינן ששים אלמא דאין טעמן שוה, וא"כ הגיד והכדי קליפה שנעשו נבילה יבטלו זה את זה, אלא ודאי כיון דשם אחד של איסור הוא אין מבטלין זה את זה, ומצטרפין לאיסור, וסברי התוספות כאיסור והיתר הארוך דבאיסור בעין אינו מועיל קפילא ובעינן ששים, והכי נמי לדידן. ונראה דעת הרמ"א דאפילו כשהסירו להאיסור ולא נשאר רק טעם דאפילו הכי בעינן ששים, ולא מהני טעימה אפילו בהיתר, דלא כהש"ך [ס"ק ה], דהא פסק [סימן צב סעיף ד] באיסור דבוק, דהיינו בחלב הדבוק בחתיכה, דבעינן ששים נגד הכל, ולא אמרינן דהחלב והחתיכה שנעשו נבילה יבטלו זה את זה,

דהא ודאי כשיטעמנו קפילא לא ירגיש טעם, אלא ודאי דעת הרמ"א להחמיר ולהצריך ששים אף במקום דליתא טעם, והובא דעה זו בטור [עמוד רמון], ומשום הכי בעינן ששים נגד שני איסורין משם אחד אף שהטעמים חלוקים, וכדעת איסור והיתר הארוך, כן נראה לי ברור. והא דלא בעינן בריש סימן צ"ב בכזית בשר שנפל ליורה חלב ונח היורה, שני פעמים ששים, לבטל הכזית בשר וכזית חלב, אף שאסורין משם אחד, הוא מטעם דשם ליכא רק חשש, סמכינן אפוסקים המתירין: